

ПРОИЗВОДНАТА ДУМА В ТЪЛКОВНИЯ РЕЧНИК

TSVETANKA AVRAMOVA

Uniwersytet Sofijski im. św. Klemensa Ochrydzkiego

THE DERIVATIVE WORD IN THE MONOLINGUAL DICTIONARY. The study focuses on some aspects of lexicographic description of derivative words (formed through derivation) in various monolingual dictionaries of the contemporary Bulgarian language. Attention is drawn to the place of derivatives in the structure of single- and multi-volume dictionaries, with emphasis on the types of explanatory definitions of the words of mutational, modificational and transpositional type. As a result of the analysis, the following recommendations for a future lexicographical description are made: introduction of uniform principles for presenting the different types of derivatives in monolingual dictionaries (regardless of their volume); using an appropriate explanatory definition of the lexical meaning; revealing the motivational relationships between the derivative word and its generative counterpart; avoiding the nesting approach.

Keywords: *Bulgarian language, explanatory dictionary, derivative word, lexical meaning, lexicographic definition*

0.1. Основната задача на тълковния речник е да тълкува лексикалните единици, включени в неговия словник, т.е. да дефинира тяхното лексикално значение. За да бъде изпълнена тази задача успешно, е необходимо да бъдат отчитани спецификите на производната (мотивираната) и на непроизводната (немотивираната) лексика¹ и най-вече фактът, че, за разлика от немотивираната, мотивираната дума е знак с двойна референция – едновременно към действителността (обекта, признака, явлението) и към лексикалната единица или лексикалните единици, които я мотивират (Kubryakova 1981: 10). Лексикалното значение (по-нататък ЛЗ) на производната дума (по-нататък

---

¹ Тук термините *производна / непроизводна и мотивирана / немотивирана дума* се употребяват като синоними.

ПД) се изгражда въз основа на ЛЗ на мотивиращата я единица или мотивиращите я единици, които също могат да бъдат производни (мотивирани). Същевременно ЛЗ на ПД се опира на структурното значение на словообразователния тип, към който думата принадлежи, т.е. на словообразователното значение. *Лексикално-семантичното тълкуване на словообразователно мотивираните думи се гради върху „комбиниране на елементи на словообразователното описание и на диференциалните семантични признаци“* (Орavska 2000: 55)². Формирането на словообразователното, а оттам и на лексикалното значение на ПД от мутационен, модификационен и транспозиционен тип се характеризира със свои специфики и това също трябва да бъде отчетено при съставянето на тълкувателните (лексикографските) дефиниции на съответните лексеми.

0.2. Настоящото изследване се фокусира върху някои аспекти на лексикографското описание на производните думи³ в тълковните речници на съвременния български език: многотомните *Речник на съвременния български книжовен език*, т. 1–3 (DCBLL); *Речник на българския език*, т. 1–15 (DBL) и еднотомните *Български тълковен речник 1976* (BED 1976); *Български тълковен речник 1994* (BED 1994)⁴; *Съвременен тълковен речник на българския език с илюстрации и приложения 1995* (CEDBL 1995); *Български тълковен речник 2012* (BED 2012)⁵.

1. Съпоставителният анализ на разглежданите тълковни речници дава възможност да се открият *два основни начина на отразяване на ПД в тях – самостоятелно* (като отделни заглавни думи) *и в комбинация с гнездовия подход*.

1.1. Преобладаващата част от производните думи в речниците са заглавни думи на отделни речникови статии. Изключенията са малко и се отнасят предимно до някои глаголи. Така, според принципите за подбор и тълкуване на думите в DCBLL, *при*

2 Авторката се позовава на: Lexikografický kolektiv ÚJČ. “K výkladovým postupům v jednojazyčné lexikografii.” *Slovo a slovesnost*, 36 (1975): 84–91.

3 Имат се предвид дериватите (= ПД, образувани чрез деривация).

4 Става дума за третото (BED 1976) и четвъртото, допълнено и преработено от Д. Попов (BED 1994) издание на еднотомния *Български тълковен речник* с авторски колектив Л. Андрейчин, Л. Георгиев, Ст. Илчев, Н. Костов, Ив. Леков, Ст. Стойков, Цв. Тодоров, чието първо издание е от 1955 г., а второто – от 1963 г. Във второто и третото издание са направени някои поправки и допълнения спрямо първото, докато в четвъртото поправките и допълненията спрямо предходните издания са значителни (вж. *Предговор* (към четвъртото издание) – BED 1994: 5) и това обосновава избора именно на тези речници в изследването.

5 Всички речници (с изключение на CEDBL 1995 и BED 2012) са дело на авторски колектив от Института за български език *Проф. Любомир Андрейчин* при БАН.

тройка глаголи от един и същ корен и с еднакво значение, от които единият е траен, вторият е многократен и третият еднократен, пълно тълкуване се дава на трайния глагол, а другите два се тълкуват чрез него, напр.: **бутам** (...) (тълкуване). **бутвам**, -аш, несв.; **бутна** (...) св. 1. Бутам веднаж или няколко пъти по веднаж. 2... **бутна**. Вж. *бу т в а м* (DCVLL, т. I: VII). В увода към първото издание на *Речник на българския език* се посочва, че като подзаглавни думи към съответните деятелни глаголи се разработват някои производни непреходни глаголи, оформени с елементи⁶ *се* или *си*, (...) и глаголи, оформени с *ме*, *ми*, *ми се*, които съществуват паралелно с деятелни лични глаголи и са близки на тях по семантичната си структура (DBL 1977: 23). Например: *безпокоя се* е включен като подзаглавка в статията на *безпокоя*; *движа се* – на *движа*; *приплаква ми се*, *приплаче ми се* – на *приплаквам*, *приплача*⁷ (вж. DBL 1977: 23–24). Отделни заглавки са също така всички продуктивни представки, първи и втори части на сложни думи (DBL 2001: 21). Същият принцип е приложен и в останалите речници (DCVLL, BED 1976, BED 1994, CEDBL 1995, BED 2012).

1.2. В анализирания речници глаголите от св. в., които образуват двойки с глаголи от несв. в., не се тълкуват самостоятелно. В повечето речници (с изключение на BED 2012) те се дават на съответното азбучно място като самостоятелни заглавки, но с препратка към глаголите от несв. вид, напр. **ВЪРНА**. Вж. *в р ъ щ а м*. (DBL; по същия начин: CEDBL 1995, BED 1976; BED 1994). Речниковите статии на глаголите от несв. в. са изградени по различен начин в многотомните и еднотомните речници. В еднотомните (BED 1976, BED 1994, BED 2012, CEDBL 1995) глаголите от двата вида са равнопоставени заглавки на една речникова статия, докато в DCVLL и DBL има разлика в големината на шрифта. Срв.:

6 Във второто издание – *частици* (DBL 2001: 23). Независимо как биват определяни тези компоненти, в състава на производните глаголи те изпълняват функцията на форманти (самостоятелно или в съчетание с други компоненти, т.е. в състава на сложни форманти).

7 **ПРИПЛАКВАМ**, -аш, несв.; **приплача**, -еш, мин. св. *приплаках*, св., *непрех.* 1. Заплаквам изведнъж и ненадейно или плача от време на време. [...] 2. Обикн. с предл. *з а* или със следв. изр. със съюз *д а*. Моля се на някого за нещо, обикн. със слаб, повлечен глас, подобен на плач; примолвам се, хленча. **ПРИПЛАКВА МИ СЕ** несв.; **приплаче ми се** св., *непрех.* Обхваща ме желание да плача; доплаква ми се, приревава ми се.

Но когато има разлика в значението, глаголите с формант *ми се* се представят в самостоятелни статии, срв.:

ДОПЛАКВАМ, -аш, несв.; **доплакна**, -еш [...] 1. Плакна, изплаквам и това, което е останало да се плакне, изплаквам докрай; доизплакна. ... 2. Плакна още... [...] **ДОПЛАКВАМ СЕ**, **доплакна се** *страд.* **ДОПЛАКВА МИ СЕ** несв.; **доплаче ми се** [...] св., *непрех.* [...] Обхваща ме желание да плача; приплаква ми се. [...]

ДОПЛАЧЕ МИ СЕ. Вж. *доплаква ми се*.

VED 1994:

врѣщам *несв.*, **вѣрна** *св. прех. 1. (...). 2. (...)* – **се нпрх.** (...)

VED 2012:

врѣщам *несв.*, **вѣрна** *св. прех. 1. (...). 2. (...)* ~ **се нпрх.** (...)

CEDBL:

вѣрна, **вѣрнеш**, *мин. св. вѣрнах*, *мин. прич. вѣрнал*, *св.* – *вж. врѣщам*.

врѣщам, **врѣщаш**, *несв. и вѣрна*, *св. 1. (...). б. (...)* – **врѣщам се/вѣрна се. 1. (...)**

DBL:

ВРѢЩАМ, *-аш, несв.*; **вѣрна**, *-еш (...), св., прех. 1. (...). 11. (...)* **врѣщам се**, **вѣрна се** *страд.*

ВРѢЩАМ СИ *несв.*; **вѣрна си** *св., непрех. (...)*

DCBLL:

врѣщам, *-аш, несв.*; **вѣрна**, *-еш, мин. св. (...)*.

врѣщам се, *-аш се, несв.*; **вѣрна се**, *-еш се, мин. св. вѣрнах се, св., сред.*

1.3. В еднотомните речници принципът на самостоятелно представяне на включените в словника лексикални единици е нарушен не само при посочените глаголи, но и при думи от други части на речта.

1.3.1. В VED 1976, VED 1994, VED 2012 по правило феминативните съществителни (*nomina feminativa*) се посочват и тълкуват заедно с еднокоренните съществителни от мъжки род: *Двойки съществителни, които означават мъж и жена с еднаква професия, занятие или прояви, се посочват и тълкуват заедно, напр. учител м. и учителка ж.; настойник м. и настойница ж.; ревлѣо м. и ревлѣа ж.* (VED 1976: 8, VED 1994: 9).

Обединени [в една речникова статия – поясн. мое, Ц. А.] *са и съществителните от мъжки и от женски род, които означават лица и са с еднаква основа, напр. сомелиер м. (фр.) и сомелиерка ж. Специалист(ка) по вина и спиртни напитки. По този начин се улеснява тълкуването им, а използването на речника е по-лесно и удобно* (VED 2012: 7).

Обединяването на съществителните от м.р. и ж.р. в една речникова статия води до извода, че дефиницията на лексикалното значение, която следва, се отнася за двете равнопоставени заглавки – *вж. т. 2.3., 2.4.*

2. При тълкуването на производната лексика в академичните⁸ тълковни речници (DCBLL, DBL, VED 1976, VED 1994) се използват основно два типа дефиниции

⁸ Под академични се имат предвид изданията с авторски колектив от ИБЕ при БАН.

– *структурно-описателна и структурна* (в DCVLL наречена граматическа)⁹, но с различна степен на приложение. В многотомните речници структурната дефиниция се прилага при ограничен кръг производни думи от модификационен и транспозиционен тип (вж. по-подробно DBL 1977: 34, DBL 2001: 46).

Структурно-описателната дефиниция разкрива отношението на тълкуваната дума към нейната словообразователна основа и определя сбито характера на това взаимоотношение, а структурната дефиниция посочва формалното отношение на дефинираната дума към нейната словообразователна основа (DBL 1977: 34, DBL 2001: 46). Със структурна дефиниция по правило се тълкуват отглаголните съществителни ('Отгл. същ. от...'), абстрактните съществителни на **-ост** и др. ('Отвл. същ. от...'), някои наречия ('Нареч. от...'), умалителните ('Умал. от...') и увеличителните съществителни ('Увел. от...') – разбира се, в случаите, когато не са развили преносни значения.

Очертаните в увода на *Речника на българския език* принципи на представяне на думите, вкл. на производните думи, обаче не се спазват последователно нито в първото, нито във второто издание¹⁰ на речника¹¹. Непоследователност се наблюдава и в останалите речници, но в случая е по-важно да се изтъкне, че независимо от това, по принцип *ПД* (с някои изключения) *се тълкуват* (било самостоятелно или в речниковата статия на друга дума).

2.1. Изключение от този принцип представя ВЕД 2012, също така, но в по-ограничена степен, и CEDBL 1995. В посочените речници някои транспозиционни и модификационни деривати се включват в речниковата статия на друга еднокоренна дума, с която са в мотивационни отношения, без да се тълкуват, напр.:

CEDBL:

пристра̀стен (...) прил. **1.** (...) **2.** (...) // същ. **пристра̀стност**, **пристрастността**, ж.

пристра̀стѐн (...) прил. (...) (Производното *пристрастеност* не е посочено нито в речниковата статия на прилагателното *пристрастѐн*, нито като отделна заглавка.)

романтичен (...) прил. (...) **1.** (...) **2.** (...) // същ. **романтичност**, **романтичността**, ж.¹²

9 Допълнени и с други дефиниции (синонимна и дефиниция, указваща употребата на думата).

10 До момента са преиздадени първите четири тома.

11 По този въпрос вж. по-подробно моите статии „Деминутивите като речникови единици“. В: Благоева, Диана & Сия Колковска, съст. *Лексикографията в началото на XXI век*, 89–97. София: БАН, 2016 и „Тълковни речници и стереотипи (българско – чешки паралели)“. В: *Стереотипът в славянските езици, литератури и култури. Т. 1. Езикознание*. София: УИ Св. Климент Охридски, 2019, под печат.

12 **романтически** [...] прил. Романтичен.

високопарен (...) прил. [тълкуване] // нареч. **високопарно**. Заявявам високопарно. // същ. **високопарност**, високопарността, ж. *Без високопарност*.

ВЕД 2012:

пристрастен прил. Който проявява пристрастие. **пристрастност** ж.

пристрастѐн прил. Който изпитва страстно влечение към нещо. **пристрастеност** ж.

романтика ж. без мн. Това, което е вълнуващо и поражда приятни чувства и мисли. **романтичен** прил. и **романтически** прил., **романтичност** ж. **романтизъм** м. без мн. 1. Течение в литературата и изкуството... 2. Мечтателност, чувственост. **романтичен** прил. и **романтически** прил., **романтичност** ж.

рудничар м. Лице, което работи (копае в рудник). **рудничарски** прил., **рудничарство** ср. **документ** м. (лат.) 1. Писмено уверение с доказателствена стойност. 2. Компютърен файл, чиято информация е във вид на текст, графики и др. **документен** прил. *Документна измама*. **документален** прил. *Документален филм*.¹³ (Вж. също примерите в т. 2.3.).

2.2. В ВЕД 2012 също така не са включени и тълкувани наречията, които се извеждат от формата за среден род на прилагателните (*весело, светло, пъргаво и пр.*), както и от глаголните съществителни с наставка **-не** (*носене, ходене, мислене*), тъй като според авторката на речника *тяхната словообразователна мотивация едностранно и достатъчно пълно определя лексикалното им значение* (ВЕД 2012). Но за да стане ясна на читателя словообразователната мотивация на тези думи, тя би трябвало да бъде посочена (напр. с помощта на структурна дефиниция), както и, разбира се, самите думи да бъдат включени в словника. От словника на речника са изключени и умалителните съществителни, както и увеличителните (без това да е отбелязано в увода). Изключение е направено за някои деминутиви, развили вторични неумалителни значения, напр. *книжка*.

2.3. Включването на феминативните съществителни в някои еднотомни речници (ВЕД 1976, ВЕД 1994, ВЕД 2012) в обща статия с енокоренните мъжкородови съществителни поставя редица въпроси, свързани със значението не само на женскородовите, но и на мъжкородовите имена. Изписването на двете енокоренни думи (в м.р. и ж.р.) по един и същ начин, с един и същ шрифт, и свързването им със съюза и предполага тяхната пълна равнопоставеност и води до извода, че дефиницията на лексикалното значение, която следва, се отнася за двете заглавки – извод, който не съответства на езиковата действителност¹⁴. Срв. напр.:

13 Прилагателните *документен* и *документален* имат различни значения (вж. DVL), следователно липсата на тълкуване, макар и компенсирано донякъде с посочване на контекста, би могло да подведе ползвателя на речника.

14 По този въпрос вж. също Аврамова, Цветанка. *Имена на жители (nomina habitatorum) в съвременния чешки и съвременния български език*. София: Парадигма, 2013, 22–38.

годеник м. и **годеница** ж. Лице, което е сгодено. **годенишки** прил. (ВЕД 2012). (В ВЕД 1994 дефиницията е ‘Момък, мома, които са сгодени.’)

младоженец м. и **младоженка** ж. Човек, когато се жени или наскоро след сватбата (ВЕД 1994).

младоженец м. и **младоженка** ж. Лице в деня на сватбата си и наскоро след нея. **младоженски** прил. (ВЕД 2012).¹⁵

говедар м. и **говедарка** ж. Лице, което отглежда и/или пасе говеда. **говедарски** прил. **говедарство** ср. (ВЕД 2012).

В ВЕД 1994 **говедар** м. и **говедарка** ж. са представени със значението ‘Пастир или гледач на говеда’, а съществителното *говедарство* е тълкувано в самостоятелна заглавка със значение ‘Занятие на говедар’.

детектив м. и **детективка** ж. **1.** Лице, което издирва и разследва престъпление. **2. ист.** Полицейски служител. **детективски** прил. (ВЕД 2012).

В ВЕД 1994 липсва феминативното *детективка*, а *детективски* е тълкувано самостоятелно със структурно-описателна дефиниция.

дискохвъргач м. и **дискохвъргачка** ж. Спортист, който се занимава с хвърляне на диск (ВЕД 1994).

дискохвъргач м. и **дискохвъргачка** ж. Спортист по хвърляне на диск (ВЕД 2012).

дипломат м. и **дипломатка** ж. **1.** Правителствен държавен представител при официални отношения с чужди държави. **2. разг.** Лице с гъвкав ум, което умело урежда отношения. **дипломатичен** прил. и **дипломатически** прил., **дипломатичност** ж. (ВЕД 2012).

дипломат м. и **дипломатка** ж. **1.** Лице, което се занимава с дипломация. **2. прен. разг.** Дипломатичен човек (ВЕД 1994).¹⁶

директор м. и **директорка** ж. Ръководител на учебно¹⁷ (?) заведение, учреждение. **директорски** прил., **директорство** ср. (ВЕД 2012).

директор м. и **директорка** ж. Ръководител, началник (на училище, фабрика, банков клон, институт и др.) (ВЕД 1994).¹⁸

плувец м. и **плувкиня** ж. **1.** Лице (животно), което умее добре да плува. **2.** Състезател по плуване. (ВЕД 2012).

В ВЕД 1994 лексемата *плувкиня* е тълкувана самостоятелно: **плувец** м. **1.** Човек, който умее добре да плува. (...) **2.** Състезател по плуване; **плувкиня** ж. Жена плувец.

доцент м. (лат.) и **доцентка** ж. **1.** Преподавателско звание и длъжност във висше училище. **2.** Лице с това звание. **доцентски** прил. (ВЕД 2012).

15 Думите *съпруг* и *съпруга*; *свекър* и *свекърва*; *тъст* и *тъща* са представени, както и би трябвало да бъде, с отделни тълкувания (като самостоятелни заглавки).

16 Прилагателните *дипломатичен* и *дипломатически*, които имат различни лексикални значения, са тълкувани в ВЕД 1994 отделно като самостоятелни заглавни думи. По същия начин: *дипломатичност*.

17 Курсивът мой, Ц.А.

18 В речника прилагателното *директорски* и съществителното *директорство* се тълкуват отделно.

доцент м. и доцентка ж. 1. Научно звание и длъжност на преподавател във висше учебно заведение (между асистент и професор). 2. Лице с такова звание, длъжност. [лат.] (BED 1994). Но:
професор м. (лат.) 1. (...) 3. (...) **професорски прил., професорство ср.** (BED 2012).¹⁹

От дефинициите се вижда, че в BED 2012 е приложен и гнездовият принцип, който широко се използва в някои чуждозични лексикографии (напр. в чешката).

2.4. От начина на представяне на феминативните съществителни в еднотомните тълковни речници следва смущаващият извод, че дефиницията на лексикалното значение се отнася както за лексемите от мъжки, така и за лексемите от женски род, с други думи, мъжкородовите и женскородовите съществителни изразяват едно и също значение, т.е. те са синонимни и взаимнозаменяеми в текста. Срв. напр.: *Той / Тя е доцент. x Тя е доцентка. *Той е доцентка.; Назначен / Назначена е на длъжност доцент. x *Назначен / Назначена е на длъжност доцентка.* Характеристиката м., ж. след съответната лексема се отнася единствено до нейния граматичен род, но не и до семата ‘мъжки / женски (пол)’ в нейното лексикално значение.

За да не възникне подобно недоразумение, в тълковния речник – независимо от неговия обем – е необходимо всеки дериват от категорията *nomina mota* да бъде заглавна дума на отделна статия и да се тълкува със самостоятелна дефиниция, съобразена с употребата на думата, както е направено в многотомните и в другия еднотомен речник (CEDBL 1995).

2.5. Гнездовият принцип, използван в тълковния речник, има както предимства, така и недостатъци. На морфемно равнище чрез неговото прилагане в една речникова статия се обединяват думи с общност в корена, което донякъде може да улесни читателя в разпознаването на лексикалните значения на думите, разположени в статията на заглавната дума. От друга страна, от словообразователна гледна точка често се стига до механично събиране на еднокоренни лексеми в обща речникова статия, без да се показват ясно мотивационните отношения между тях – вж. напр. гнездото на *директор* и *директорка* в BED 2012. От включването на прилагателното *директорски* и съществителното *директорство* в общата речникова статия на *директор* и *директорка* излиза, че тези лексеми са производни и от двете заглавни думи, и изобщо не става ясно, че феминативното *директорка* е мотивирано от *директор*, както това е добре показано напр. в DBL (срв. **ДИРЕКТОРКА** Жена директор (в 1 и 2 знач. [...])).

19 Феминативното съществително *професорка* не е представено (BED 2012). В BED 1994 женсколичното *професорка* също липсва, а прилагателното *професорски* е тълкувано самостоятелно.

3. Всичко казано дотук дава основания към авторите на тълковни речници да бъдат отправени следните препоръки.

3.1. Да бъдат въведени единни принципи за отразяването на отделните типове пд в тълковния речник, без значение на неговия обем, и тези принципи да бъдат прилагани последователно.

3.2. Всяка пд следва да бъде заглавка на отделна статия, независимо с каква дефиниция се тълкува. Наред с останалите предимства, това би довело и до по-лесното намиране на думата в речника.

3.3. ЛЗ на пд да бъде описано с помощта на дефиниция, която да разкрива мотивационните отношения между производната дума и нейната произвеждаща. Такива са структурната и структурно-описателната дефиниция, които може да се съчетават и с друг тип (други типове) дефиниция. Структурната дефиниция може да бъде прилагана само при същинските транспозиционни (синтактични) деривати, които се отличават от произвеждащите ги думи не по своето ЛЗ, а по лексикограматичната си характеристика и по синтактичната си позиция в изречението (вж. напр. Kugulowicz 1962, Dokulil 1982). Такива са например отглаголните съществителни на **-не** (в DCVLL и DBL с дефиниция 'отгл. същ. от'), *nomina essendi* на **-ост** (в DCVLL и DBL: 'отвл. прил. от'), деадективните *nomina essendi* на **-ств(о)** (*богатство, свършенство, достойнство*), но не и десубстантивните съществителни на **-ств(о)** като *директорство, рудничарство* (вж. по-горе), които са мутационни *nomina actionis* (срв. 'занятие на директор', 'занятие на рудничар'). При синтактичните деривати е напълно приложима и структурно-описателната дефиниция, срв.: *работоспособност* 'отвл. същ. от работоспособен; качество на работоспособен' (DCVLL), *безразсъдност* 'качество на безразсъден', *глупост* 'качество на глупав', *наглост* 'качество на нагъл' (DBL) и под. В малкото случаи, в които отглаголните съществителни на **-не** в ВЕД 1994 са включени в словника, тези съществителни също са изтълкувани със структурно-описателна дефиниция 'действие по гл[агола]...', напр. **писане 1**. Действие по гл. п и ш а²⁰.

3.4. Реализирането на горните препоръки е възможно, само ако се имат предвид постиженията на съвременното езикознание в областта на словообразуването.

---

20 На този етап оставям настрана въпроса дали глаголите от св. и несв. в. трябва да се тълкуват в обща статия (съответно с препратка). По мое мнение това са два отделни глагола със своя семантика и употреба, а не форми на един глагол, и като такива би трябвало да се тълкуват самостоятелно.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Dokulil 1982:** Dokulil, Milos. "On the problem of transfers and transitions between parts of speech, esp. of transposition." *Slovo a slovesnost*, no. 4 (1982): 257–271. [In Czech: Dokulil Miloš. „K otázce slovnědruhových převodů a přechodů, zvl. transpozice.“ *Slovo a slovesnost*, no. 4 (1982): 257–271.]
- Kubryakova 1981:** Kubryakova, Elena. *Types of linguistic meanings. The semantics of the derived word*. Moscow: Nauka, 1981. [In Russian: Кубрякова, Елена. *Типы языковых значений. Семантика производного слова*. Москва: Наука, 1981.]
- Kurylowicz 1962:** Kurylowicz, Jerzy. "Lexical Derivation and Syntactic Derivation. Into the Theory of the Parts of Speech." In: *Essays on linguistics*, 57–70. Moscow: Foreign Literature Publishing House. [In Russian: Курилович, Ежи. «Деривация лексическая и деривация синтаксическая. К теории частей речи.» В: *Очерки по лингвистике*, 57–70. Москва: Издательство иностранной литературы, 1962.]
- Opavska 2013:** Opavska, Zdenka. "Possibilities for Lexicographical Interpretation of Nomina Actoris." In: Martincova, Olga & Indra Svetla, eds. *New words in explanatory dictionaries*, 55–61. Prague: Czech Language Institute of the Czech Academy of Sciences, 2000. [In Czech: Opavská, Zdenka. „Možnosti lexikografického výkladu konatelských jmen.“ In: Martincová, Olga & Indra Světlá, ed. *Nová slova ve výkladových slovnících*, 55–61. Praha: ÚJČ AV ČR, 2000.]

РЕЧНИЦИ

- BED 1976:** Andreychin, Lyubomir & Lyuben Georgiev & Stefan Ilchev & Nikola Kostov & Ivan Lekov & Stoyko Stoykov. *Bulgarian Explanatory Dictionary*. Third Edition. Sofia: Science and Art, 1976. [In Bulgarian: Андрейчин, Любомир & Любен Георгиев & Стефан Илчев & Никола Костов & Иван Леков & Стойко Стойков & Цветан Тодоров. *Български тълковен речник*. Трето изд. София: Наука и изкуство, 1976.]
- BED 1994:** Andreychin, Lyubomir & Lyuben Georgiev & Stefan Ilchev & Nikola Kostov & Ivan Lekov & Stoyko Stoykov. *Bulgarian Explanatory Dictionary*. Fourth edition, expanded and revised by D. Popov. Sofia: Science and Art, 1994. [In Bulgarian: Андрейчин, Любомир & Любен Георгиев & Стефан Илчев & Никола Костов & Иван Леков & Стойко Стойков & Цветан Тодоров. *Български тълковен речник*. Четвърто изд., допълнено и преработено от Д. Попов. София: Наука и изкуство, 1976.]
- BED 2012:** Radeva, Vasilka. *Bulgarian Explanatory Dictionary*. Sofia: East and West, 2012. [In Bulgarian: Радева, Василка. *Български тълковен речник*. София: Изток – Запад, 2012.]
- CEDBL 1995:** Burov, Stoyan & Valentina Bondzholova & Maria Ilieva & Penka Pehlivanova. *Contemporary Explanatory Dictionary of the Bulgarian Language with Illustrations*

and Supplements. Veliko Tarnovo: Elpis, 1995. [In Bulgarian: Буров, Стоян & Валентина Бонджолова & Мария Илиева & Пенка Пехливанова. *Съвременен тълковен речник на българския език с илюстрации и приложения*. Велико Търново: Елпис, 1995.]

- DBL: Dictionary of the Bulgarian Language**. Vol. 1. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1977. First Edition. Second, expanded and revised edition: Pernishka, Emiliya, ed. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2001. Vol. 2. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1979. First Edition. Second, expanded and revised edition: Krumova-Tsvetkova, Liliya, ed. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2001. Vol. 3. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1981. First Edition. Second, expanded and revised edition: Kasabov, Ivan, ed. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2006. Vol. 4. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1984. First Edition. Second, expanded and revised edition: Choroleeva, Maria, ed. Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2012. Vol. 5. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1987. Vol. 6. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1990. Vol. 7. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1993. Vol. 8. Cholakova, Kristalina, ed. Sofia: BAS Publishing House, 1995. Vol. 9. Kjuvlieva-Mishaykova, Vesa & Maria Choroleeva, eds. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 1998. Vol. 10. Pernishka, Emilia & Lilia Krumova-Tsvetkova, eds. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2000. Vol. 11. Baltova, Yulia & Maria Choroleeva, eds. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2002. Vol. 12. Kjuvlieva-Mishaykova, Vesa & Emilia Pernishka, eds. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2004. Vol. 13. Krumova-Tsvetkova, Lilia & Emilia Pernishka, eds. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House & Emas, 2008. Vol. 14. Krumova-Tsvetkova, Lilia & Maria Choroleeva, eds. Prof. Marin Drinov Academic Publishing House, 2012. Vol. 15. Krumova-Tsvetkova, Lilia & Maria Choroleeva, eds. Prof. Marin Drinov Academic Publishing House, 2015. [In Bulgarian: *Речник на българския език*. Т. 1. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1977 (1-во изд.). 2-ро, доп. и прераб. изд.: Пернишка, Емилия, ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2001. Т. 2. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН: 1979 (1-во изд.). 2-ро, доп. и прераб. изд.: Крумова-Цветкова, Лилия, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2002. Т. 3. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1981 (1-во изд.). 2-ро, доп. и прераб. изд.: Касабов, Иван, ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2006. Т. 4. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1984 (1-во изд.). 2-ро, доп. и прераб. изд.: Чоролеева, Мария, ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2001; преизд. 2012. Т. 5. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1987. Т. 6. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1990. Т. 7. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1993. Т. 8. Чолакова, Кристалина, гл. ред. София: Изд. на БАН, 1995. Т. 9. Кювлиева-Мишайкова, Веса & Мария Чоролеева, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 1998. Т. 10. Пернишка, Емилия & Лилия Крумова-Цветкова, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2000. Т. 11. Балтова, Юлия & Мария Чоролеева, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2002. Т. 12. Кювлиева-Мишайкова, Веса & Емилия Пернишка, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2004. Т. 13. Крумова-Цветкова, Лилия & Емилия Пернишка, ред. София: АИ Проф. Марин Дринов & Емас, 2008. Т. 14.

Крумова-Цветкова, Лилия & Мария Чоролеева, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов, 2012. Т. 15. Крумова-Цветкова, Лилия & Мария Чоролеева, гл. ред. София: АИ Проф. Марин Дринов, 2015.]

DCBLL: Romanski, Stoyan, ed. *Dictionary of Contemporary Bulgarian Literary Language*. Vol. 1. Sofia: BAS Publishing House, 1955. Vol. 2. Sofia: BAS Publishing House, 1957. Vol. 3. Sofia: BAS Publishing House, 1959. [In Bulgarian: Романски, Стоян, гл. ред. *Речник на съвременния български книжовен език*. Т. 1. София: Изд. на БАН, 1955. Т. 2. София: Изд. на БАН, 1957. Т. 3. София: Изд. на БАН, 1959.]